

Budget 2026, plan 2027-2028

Antagen den 10 november 2025 KF §143

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Den kommunala koncernen	4
3 Koncernens budget	5
4 Samverkan Håbos budget.....	6
5 Vision och mål för kommunen.....	6
6 Budgetprocess	11
7 Befolkningsprognos	14
8 Kostnadsanalys.....	18
9 Känslighetsanalys	20
10 Regeringens budgetproposition	21
11 Kommunens ekonomiska förutsättningar	22
12 Budget 2026 och plan 2027-2028	28
13 Investeringsbudget.....	35
14 Resultatbudget.....	37
15 Balansbudget.....	38
16 Finansiering och kassaflödesbudget.....	39
17 Exploateringsbudget	41

1 Sammanfattning

Budget 2026

Budgeten innebär att årets resultat för 2026 uppgår till 34,7 miljoner kronor i överskott. Det utgör 2,0 procent av skatte- och statsbidragsintäkterna.

Den totala investeringsbudgeten för år 2026 är 171,6 miljoner kronor exklusive exploateringsinvesteringar, varav 140,4 miljoner kronor avser skattefinansierad verksamhet.

Investeringarna innebär att nyupplåningsbehovet beräknas uppgå till 100 miljoner kronor år 2026, utifrån årets resultat och förväntad exploateringsverksamhet.

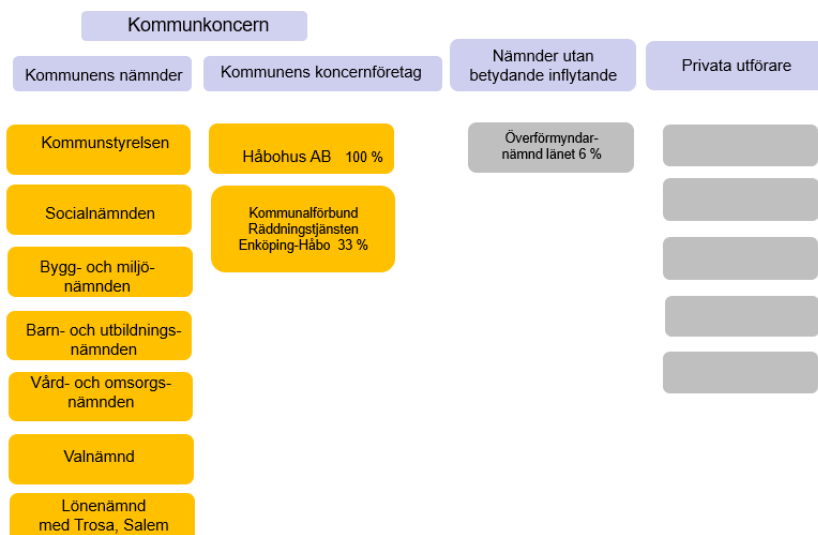
Bakgrund

Enligt 11 kap. kommunallagen (2017:725) ska kommunfullmäktige varje år fastställa budget för kommande år och en plan för de två följande åren. Budgeten ska innehålla skattesats och anslagen för driftbudget och investeringsbudget för verksamheten. Det ska framgå hur verksamheten ska finansieras och finansiella mål för en god ekonomisk hushållning ska anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten och planen ska innehålla mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Budgeten ska också från 2024 innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen, enligt ny lagstiftning.

Förslag till budget ska upprättas av kommunstyrelsen före oktober månads utgång och fastställas i november. Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium senast vid samma tidpunkt. Om det finns särskilda skäl får budgetförslaget upprättas i november månad och budgeten får fastställas i december. Även om budgetförslaget inte upprättas förrän i november måste dock skattesatsen för följande år föreslås redan i oktober.

2 Den kommunala koncernen

Håbo kommuns samlade verksamhet utförs av kommunkoncernen, en nämnd som kommunen inte har betydande intresse i samt ett antal privata utförare. Kommunkoncernen består i sin tur av kommunen och dess koncernföretag.

3 Koncernens budget

En förändring infördes från räkenskapsåret 2024 som ska tillämpas från och med budget för 2025 är att budgeten ska innehålla en redogörelse för ekonomin i de kommunala koncernföretagen. Regeringen anser att det är viktigt att tydliggöra de kommunala koncernföretagens betydelse för ekonomin vid beslut om budget och planering av ekonomin. De juridiska personer som ingår i kommunkoncernen och påverkar en kommuns ekonomi bör synliggöras i budgeten för att den ska ge en mer rättvis bild av kommunens ekonomi.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo bedriver räddningstjänst och Håbos andel är 33 procent. Räddningstjänsten utgör cirka 2 procent av kommunens totala verksamhet. Driftbudget nedan är preliminär för räddningstjänsten.

Förbundet har redovisat underskott år 2023-2024 kopplade till kostnader för ökad pensionsskuld. Medlemsbidraget för år 2026 för Håbo kommun uppgår till 28,8 miljoner kronor vilket inkluderar återställning av negativt balanskravsresultat från år 2023 och redovisningsmässig effekt från finansiell leasing av fastigheterna. För år 2027 visar planen en fortsatt ökning av medlemsbidraget främst för att återställa negativt balanskravsresultat från år 2024.

mnkr	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	6,6	6,4	6,6	6,8
Verksamhetens kostnader	-78,1	-82,9	-85,6	-91,1
Avskrivningar	-4,5	-4,8	-5,0	-5,0
Verksamhetens nettokostnader	-76,0	-81,4	-84,1	-89,3
Finansiella poster	-1,2	-0,6	-0,8	-1,1
Ersättning från medlemmar	77,6	87,7	92,7	92,7
Verksamhetens resultat	0,4	5,7	7,7	2,2

Håbohus AB

Håbohus AB fastställer budget i december, preliminär budget för 2026-2028 redovisas.

mkr	Prognos s 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	185,1	190,7	194,5	197,4
Verksamhetens kostnader	-98,3	-102,2	-105,3	-108,5
Avskrivningar	-36,5	-36,1	-35,6	-34,9
Rörelsens resultat	50,3	52,3	53,6	54,0
Finansnetto	-22,5	-23,6	-24,8	-24,8
Bokslutsdispositioner				
Skatt				
Årets resultat	27,8	28,7	28,8	29,2

4 Samverkan Håbos budget

Håbo kommuns budget för 2026 innebär ett positivt resultat på 34,7 miljoner kronor, motsvarande 2,0 procent av skatte- och statsbidragsintäkterna. Resultatet ligger i linje med kommunens mål om en ekonomi i balans och en god ekonomisk hushållning över mandatperioden.

Kommunens ekonomi påverkas fortsatt av höga räntor, ökade driftkostnader och en demografisk förändring med kraftig tillväxt av äldre befolkning och färre antal barn som föds. Samtidigt stärks förutsättningarna för återhämtning i takt med att inflationen dämpas och skatteunderlaget förbättras.

Budgeten präglas av ett fortsatt fokus på stabilitet, ansvar och framtidstro. I en tid av svag nationell konjunktur och ett ökat kostnadstryck säkerställs ekonomiskt utrymme för kommunens kärnverksamheter – förskola, skola, vård och omsorg – samtidigt som investeringstakten anpassas för att långsiktigt stärka kommunens ekonomi.

Åren 2023–2025 har varit utmanande för Håbo kommuns ekonomi. För att hantera det ekonomiska läget har det antagits handlingsplaner för en ekonomi i balans och även 2026 kommer präglas av strikt ekonomistyrning.

Samverkan Håbo måste ta ansvar och vara realistiska i budgetarbetet. Kommunen är i en situation där fortsatta prioriteringar av kärnverksamheterna behövs. Det tar tid att ställa om verksamheter varför skattesatsen på 21,59 kr behöver kvarstå. Sett till det arbete som har genomförts sedan 2023 är det realistiskt att tänka att skatten kan sänkas med 25 öre 2027. Innan skattesänkning påbörjas behöver dock kommunen ha ordning och reda i finanserna samt säkerställa att leveransen av välfärd till medborgare håller god kvalitet samtidigt som den är effektiv.

Arbetet med prioriteringar och effektiviseringar fortsätter under 2026. Kommunen behöver fortsätta se över organisationen för samtliga förvaltningar och kostnadsmedvetenheten behöver genomsyra samtliga verksamheter.

För att möta framtidens utmaningar behöver alla verksamheter jobba aktivt med innovation och digitalisering. Ramarna har höjts i förhållande till föregående år och bedömningen är att alla nämnder utifrån förslaget tilldelas en realistisk ram.

En av de största utmaningarna är kompetensförsörjningen. Medarbetarna är kommunens viktigaste resurs. För att Håbo kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare behöver medarbetarna prioriteras. För att synliggöra hur viktiga medarbetarna är väljer Samverkan Håbo att göra vissa prioriteringar. Barn- och utbildningsnämnden tillförs 1,5 miljoner kronor öronmärkta för arbets- och skyddskläder för förskole- och fritidspersonal. Vidare avsätts medel centralt för julklappar och andra högtider så som bland annat Lucia och Alla hjärtans dag som firas i Håbo kommun.

Kommunstyrelsen har under åren 2023-2025 arbetat för att stärka ledning och styrning. För det ledande strategiska ansvarsåtagandet gentemot nämnder och förvaltningar är det viktigt att det finns ändamålsenliga resurser avsatta för kärnverksamhet. Med den föreslagna ramen kommer kommunledningsförvaltningen fortsatt kunna arbeta för att skapa förutsättningar för att Håbo kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och en företagsvänlig kommun med fortsatta prioriteringar på en infrastruktur som möter medborgarnas behov.

För att intensifiera arbetet med att vara en företagsvänlig kommun tillsätts medel för en tillväxt- och kommunikationschef samt en näringslivsutvecklare.

Arbetet med att utveckla ändamålsenliga lokaler för idrott och föreningsliv fortsätter med utgångspunkt i vad kommunen verkligen behöver prioritera samt skapa förutsättningar för att föreningarna ska kunna fortsätta bedriva verksamhet. Fotbollsföreningarna har under flera år

efterfrågat omklädningsrum för sina spelare och 2026 kommer det byggas omklädningsrum vid Futurum. År 2027 är planen att omklädningsrum byggs vid Gröna Dalen.

Under 2026 kommer torget mellan Fridegårds gymnasiet och Bålsta centrum att färdigställas. Det är en viktig och central samlingsplats för kommunens invånare och besökare.

Kommunen behöver under 2026 fortsätta arbeta tillsammans med Håbos medborgare för att skapa en känsla av att det är vi tillsammans som är ansvariga för vår kommun. Vi behöver tillsammans verka för minskad skadegörelse samt skapa förutsättningar för trygga miljöer.

Skadeparametern infördes på kommunens kommunala skolor höstterminen 2025. Detta som ett led i att motverka skadegörelsen. Projektet startades under höstterminen 2025 och kommer kvarstå 2026 för att sedan utvärderas. Förhoppningen är att den ska skapa ett incitament för att kommunens elever ska vilja ta ett gemensamt ansvar för de lokaler de vistas i om dagarna. En del av de pengar som avsätts i budget för skadegörelse kommer att avsättas i en gemensam pott för samtliga skolor.

Bidraget till avslutningsmiddag för samtliga elever i kommunens skolor kvarstår. Upplägget är det samma som för 2025. Samtliga elever i årskurs nio ska bjudas in till en kommungemensam avslutningsmiddag. Bidraget ska subventionera kostnaden för elever och på så sätt möjliggöra för alla att delta. Bidraget kan sökas av en föräldragrupp som organiserar middagen.

Vi har också välorganiserade evenemang så som Nationaldagen och Håbofestdag som fortsatt behöver prioriteras för våra invånare, företagare och besökare.

Barn- och utbildningsnämnden har identifierat ett behov av att omorganisera skolan för att öka måluppfyllelsen för eleverna samt ge medarbetarna bättre förutsättningar att klara sitt uppdrag. Arbetet påbörjades under 2024 och fortsätter under 2026. Barn- och utbildningsnämnden har under 2024 och 2025 fått ett tillskott i ram i väntan på den nya skolorganisationen. Omorganisationen är ännu inte genomförd vilket innebär att skolan behöver ett tillfälligt tillskott av medel för att klara att hålla sin budget. Tillskottet för 2026 blir 14,5 miljoner. Vi ser också att antalet barn i förskolan minskar och det är något barn- och utbildningsnämnden behöver ta höjd för i sitt arbete. Barn- och utbildningsnämnden arbetar tillsammans med Socialnämnden för tidiga samordnade insatser och det arbetet kommer fortsätta under 2026.

Bygg- och miljönämnden är en myndighetsnämnd där service, tillgänglighet och digitaliseringsarbete är i fokus. Bygg- och miljöförvaltningen utvecklar arbetsprocesser och digitala hjälpmedel för att skapa goda förutsättningar att öka effektivitet och kundnöjdhet. Det är viktigt att bygg- och miljöförvaltningen fortsätter utvecklingsresan för att kunna möta medborgares och företagares behov med god och tillgänglig service.

Socialnämnden har sedan ett antal år prioriterat att arbeta med förebyggande insatser, framför allt med inriktning på barn, unga och deras familjer. Utöver ökad livskvalitet för barn och unga i kommunen bidrar satsningen till att minska behovet av placeringar av barn och unga utanför det egna hemmet.

Kommunen behöver också stärka arbetet mot våld i nära relationer och här behöver kommunen verka tillsammans med näringsliv och ideella organisationer.

Vård- och omsorgsnämnden ser fram emot att under året succesivt fortsätta öppnandet av det nyrenoverade äldreboendet, Pomona. Nämnden fortsätter sitt förebyggande arbete för att våra äldre ska ha ett friskare och ett mer aktivt liv och så långt som möjligt inte behöva flytta till särskilt boende, främst ur livskvalitetsperspektiv men även ur ett ekonomiskt perspektiv. Arbetet med projektet "Stärkt självständighet" som startade under 2025 kommer fortsätta under 2026 med målet att våra äldre ska bli mer självständiga och klara sig bättre i hemmet.

Sammanfattningsvis kommer även 2026 innebära strikt ekonomistyrning där Samverkan Håbo prioriterar förskola, skola, vård och omsorg. Det innebär också att det behöver göras hårda prioriteringar gällande investeringar. Kommunen står inför en rad olika investeringsprojekt men med rådande ekonomiska läge behöver vi ta ansvar. Kommunen behöver i första hand slutföra de projekt som har påbörjats.

Kommunen måste i frågor gällande idrottslokaler fortsätta att arbeta tillsammans med näringsliv och föreningar för att skapa förutsättningar för alternativ finansiering där det är möjligt. Ishallen är ett sådant exempel.

Med utgångspunkt i det ekonomiska läge som Håbo kommun befinner sig i måste förtroendevalda och tjänstepersoner ta ett gemensamt ansvar för att skapa förutsättningar för en långsiktigt stark och hållbar ekonomi. Vi behöver se till att säkra våra kärnverksamheter, att det som är lagstyrd verksamhet fungerar och levererar god kvalitet.

Håbo ska vara en kommun som både levererar välfärd med god kvalitet och skapar förutsättningar för tillväxt och företagande. Samtidigt ska investeringar och exploateringar ske på ett sätt som stärker kommunens soliditet och minskar beroendet av lånefinansiering.

De närmaste åren väntas Håbos befolkning växa till cirka 24 600 invånare år 2030, drivet av nya bostadsområden och ett fortsatt attraktivt läge i Mälardalen. Kommunens största utmaning ligger i att balansera tillväxt med god ekonomisk hushållning – att använda varje skattekrona effektivt och hållbart.

Budgeten för 2026 är därför inte bara en plan för nästa år – den är en del av en långsiktig strategi för att skapa ett hållbart, växande och välskött Håbo.

5 Vision och mål för kommunen

5.1 Vision

I Håbo lever vi socialt hållbart och skapar det goda livet för alla. Det innebär ett öppet och demokratiskt samhälle som kännetecknas av jämlikhet, medbestämmande och där alla är delaktiga. Vi tar tillvara på varandras ambitioner, drivkrafter och kreativitet och formar något större.

Visionen har fyra huvudområden där det framgår att:

- Att Håbo är en attraktiv part i Mälardalen, där vi är attraktiva som arbetsgivare med god och hög kompetens.
- Bålsta skall vara en levande småstad med variationsrik arkitektur, spännande utbud och en intressant mix av människor.
- Mälarkommunen nära naturen, där vi förvaltar och vårdar natur- och mälarmiljöerna med stort ansvar.
- I Hållbara Håbo finns det goda livet där vi använder våra ekonomiska tillgångar och resurser klokt och ansvarsfullt.

5.2 Kommunfullmäktiges fokusområden och övergripande mål

För perioden 2023 – 2026 ska fyra målområden med tillhörande strategier på kommunfullmäktiges nivå prioriteras. Dessa är tillika kommunens mål för god ekonomisk hushållning.

Håbo kommun skall under perioden bli:

- En kommun med ekonomi i balans
- En attraktiv arbetsgivare
- En hållbar kommun
- En företagsvänlig kommun

Med utgångspunkt från kommunfullmäktiges mål har varje nämnd och styrelse i uppdrag att årligen arbeta fram egna måldokument. Dessa ska innehålla nämndens/styrelsens egna prioriterade mål och åtgärder för att bidra till att nå kommunfullmäktiges prioriterade mål och åtgärder för att bidra till att nå kommunfullmäktiges prioriterade målområden och strategier. Utvärderingen av kommunfullmäktiges mål, som tillika är mål för god ekonomisk hushållning sker genom utvärdering av nämndernas mål enligt plan för uppföljning som årligen fastställs av kommunstyrelsen.

Nedan följer en beskrivning av respektive målområde med tillhörande motivering och strategier.

Håbo en kommun med ekonomi i balans

Håbo kommuns verksamhet ska präglas av god ekonomisk hushållning.

För att nå detta mål ska

- kommunens resultat över mandatperioden uppgå till minst två procent av skattenettet exklusive realisations- och exploateringsvinster
- överskott och intäkter av engångskaraktär i första hand användas till att minska kommunens skuldsättning eller för att finansiera kommunens investeringar
- exploateringsverksamheten, totalt sett, ge ett överskott till kommunen

Dessa mål utgör även kommunens finansiella mål, vilka enligt kommunallagen ska fastställas årligen av kommunfullmäktige.

Håbo en attraktiv arbetsgivare

Som kommun vill vi vara en attraktiv arbetsgivare med god och hög kompetens i alla våra verksamheter. För att nå detta mål behöver vi

- öka dialogen mellan kommunen som arbetsgivare och arbetstagarna i verksamheterna
- uppmuntra arbetsmiljöarbetet på de olika arbetsplatserna.
- öka de enskilda medarbetarnas möjlighet att påverka sin arbetssituation
- finna vägar för kommunen som arbetsgivare att uppmuntra sina medarbetare
- genomföra, följa upp och analysera arbetsmiljöenkäter för en bättre måluppfyllnad

Håbo en hållbar kommun

Som kommun utvecklar vi våra verksamheter ansvarsfullt och hållbart.

För att nå detta mål behöver vi

- ta hänsyn till naturvärden vid om och nybyggnation
- stimulera till utbyggnad av solceller
- värna kommunens grönområden
- arbeta med energieffektivisering i verksamheter
- fortsätta elektrifieringen av kommunens fordonspark
- verka för att laddinfrastrukturen byggs ut
- värna vårt viktiga dricksvatten
- framtida bostadsbyggnation ska ske balanserat med blandade former av såväl hyresrätter såsom ägandeformer.

Håbo en företagervänlig kommun

Vi verkar för att skapa bra förutsättningar för både nya och etablerade företag.

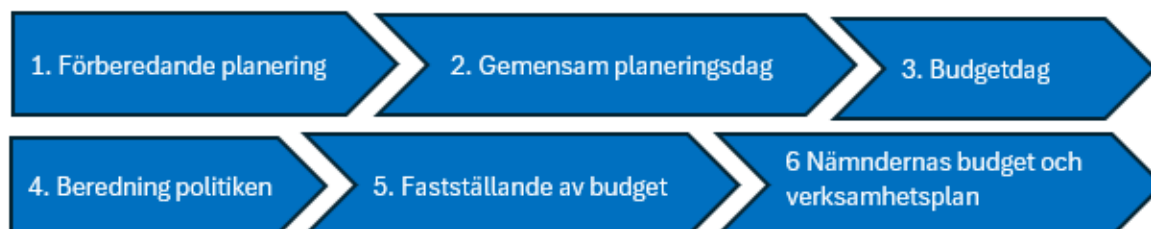
För att nå detta mål behöver vi

- öka företagarnas tillgänglighet till kommunens förvaltningar
- verka för ett bättre företagarklimat med ökad nöjdhet hos företagarna
- utveckla upphandlingsunderlagen till att avspegla adekvata behov
- kunna erbjuda företag mark för etablering och tillväxt

6 Budgetprocess

Kommunfullmäktige ska årligen fastställa budget för kommande år och en plan för de två följande åren. Kommunstyrelsen ska lämna förslag till budget. Det är många aktiviteter i form av informations- och avstämningspunkter som ska samordnas.

Utifrån beslut om tidsplan och eventuella medskick från kommunstyrelsen inleds arbetet med nämndernas verksamhetsanalys av nuläge avseende ekonomi och verksamhet samt av framtida utmaningar och möjligheter.

Tidplanen för årets budgetprocess ser ut enligt bilden ovan. Det är en förändring jämfört med tidigare år, och innebar att det inte beslutades några inriktningsramar i juni månad. Det i sin tur fick givetvis följden att det inte blev några remissvar från nämnderna avseende beslutade inriktningsramar.

En halvdags budgetkonferens för förtroendevalda genomfördes i början på oktober månad. Det kan ha kommit ny information utifrån höstbudgeten eller andra omvärldsförändringar som kan påverka arbetet med att ta fram budgetramar.

Politiska ledningens förslag till budget presenteras i oktober på kommunstyrelsen för att sedan beslutas på kommunfullmäktige. Då ingår även investeringar, upplåning, skattesats samt ekonomistyrprinciper.

I december beslutar nämnder om budget och verksamhetsplan.

För att få en långsiktigt god ekonomisk hushållning i Håbo kommun krävs ett ökat fokus på att få en ekonomi i balans och en bra långsiktig planering för investeringar.

Krav på budgetprocessen

Enligt kommunallagens kapitel 11 ska kommunfullmäktige varje år fastställa budget för kommande år och en plan för de två följande åren. Budgeten ska innehålla skattesats och anslagen för driftbudget och investeringsbudget för verksamheten. Det ska framgå hur verksamheten ska finansieras och finansiella mål för en god ekonomisk hushållning ska anges. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och mål.

Förslag till budget ska upprättas av kommunstyrelsen före oktober månads utgång och fastställas i november. Om det finns särskilda skäl får budgetförslaget upprättas i november månad och budgeten får fastställas i december. Även om budgetförslaget inte upprättas förrän i november måste dock skattesatsen för följande år föreslås redan i oktober. De år när val av fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av nyvalda fullmäktige (KL 11:10)

Planeringsförutsättningar

De ekonomiska förutsättningarna för kommunens verksamhet för budgetår och planeringsåren tas fram i början av året. Syftet är att göra en analys av föreslagen ram och mål för verksamheten för att kunna besluta om nämndernas ekonomiska ramar och övergripande verksamhetsinriktning för kommande två budgetår och ett planeringsår.

Ansvarig för planeringsdelen i processen är economichefen som bereder i

kommunledningsgruppen. Tidplan och anvisningar ska tas fram och den statistik som behövs för att se helheten ska sammanställas samt att beräkning av preliminära ramar och investeringsutrymme påbörjas.

Underlag inför arbetet med arbetsramar är följande:

- de ekonomiska målen enligt god ekonomisk hushållning
- den beslutade processen och resursfördelningsmodellen
- senaste kända skatteunderlagsprognos
- prognos för kommande pensionskostnader
- antagande om pris- och löneuppräknings
- senaste kända befolkningsprognos
- lokalförsörjningsplan
- kommande it -investeringar
- nulägesanalys med stöd av Kolada
- innevarande års budget
- föregående års bokslut

Verksamhetsanalys

I februari/mars arbetar förvaltningar och kommunens ledningsgrupp med analysen av verksamheterna inför budgetår 2026 och planåren 2027-2028. Viktiga underlag är omvärldsanalys, lagförändringar, demografiska förändringar enligt befolkningsprognosen samt effekter av politiskt fattade beslut.

Detta analysarbete resulterar i följande planer/underlag:

- Lokalförsörjningsplan, tioårig
- Investeringar, tioårig plan
- Driftbudget (inklusive kostnad för förstudie/utredning för investering, avser ansvarig nämnd)
- Volym- och resursmätt
- Plan för omprioriteringar och effektiviseringar för att nå arbetsramen
- Eventuella risk- och konsekvenser för målgruppen, verksamheten, medarbetare och ekonomi.

Budgetdag i maj

Inför den politiska behandlingen av inriktningsramar bjuder kommunstyrelsens ordförande in till en budgetkonferens i maj med politiskt deltagande där omvärldsanalys, ekonomiska förutsättningar och förvaltningarnas verksamhetsanalyser presenteras.

Budgetdag hösten 23 september

Inför den politiska behandlingen av budget 2026 och plan 2027-2028 anordnas en budgetkonferens 19 september där yttrande över inriktningsramar presenteras samt eventuella förändringar av exempelvis de ekonomiska förutsättningarna.

Beslut i kommunstyrelsen 22 oktober

Den politiska ledningen lämnar budgetförslag med drift- och investeringsramar för budgetår och planeringsåren. Skattesats, resultatbudget, balansbudget och finansieringsbudget med eventuellt upplåningsbehov.

Budgetförslaget samverkas med fackliga representanter.

Beslut i fullmäktige 10 november

Den 10 november beslutar kommunfullmäktige om budget 2026 och plan 2027-2028.

Budget för nämnder och styrelser - december

Nämnder och styrelser arbetar under hösten med budget och verksamhetsplan, där mål ingår. Underlaget tas fram i förvaltningar och nämnder utifrån verksamhetsanalys och kommunstyrelsens inriktningsbeslut.

7 Befolkningsprognos

Befolkningsutvecklingen i Håbo kommun under 2024

Vid årsskiftet 2024/2025 uppgår antalet invånare till 22 973 personer, vilket innebär att folkmängden minskade med en person under året. I över hälften av Sveriges kommuner minskade befolkningen under 2024. Sett till riket som helhet ökade folkmängden med 0,3 procent, vilket är en av de lägsta folkökningarna under 2000-talet.

Att folkmängden är i princip oförändrad i kommunen under 2024 beror främst på ett negativt flyttnetto. Under 2024 flyttar 1 480 personer till kommunen, medan 1 510 personer flyttar från kommunen, vilket ger ett negativt flyttnetto på 30 personer. Under 2023 var flyttnettot positivt med 169 personer. Under 2024 utvandrade 106 personer till ett annat land. Detta är ett högt tal jämfört med de senaste 10 åren och skulle delvis kunna förklaras av ett pågående arbete hos Skatteverket med att avregistrera personer som inte längre bor i Sverige. Vidare har kommunen ett positivt födelsenetto. Under 2024 föds 201 personer, medan 171 avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 30 personer.

In- och utflyttningen är fortsatt hög. Håbo kommun har en stor omsättning på bosatta, vilket är karaktäristiskt för kommunerna runt Stockholm. Under 2024 är utflyttningen högre än under 2023, samtidigt som inflyttningen till kommunen är lägre under 2024 jämfört med 2023.

Totalt 1 480 personer flyttar till Håbo kommun under 2024 och 1 510 personer flyttar från kommunen. Utbytet med övriga Sverige vad gäller in- och utflyttare är betydligt högre än utbytet med det egna läget. Den största skillnaden mot år 2023 vad gäller flyttnetton är att kommunen har ett negativt flyttnetto mot övriga Sverige under 2024.

Befolkningsutvecklingen under 2025-2070, med fokus på tiden fram till 2030

Enligt befolkningsprognosen väntas befolkningen fortsätta växa och uppgå till 24 598 personer år 2030, vilket motsvarar en ökning med ungefär 7,1 procent jämfört med 2024. Per år motsvarar det en ökning med i snitt 270 personer. Större delen av befolkningstillväxten väntas bero på ett positivt flyttnetto.

Starkast befolkningstillväxt väntas ske under 2027 till 2030 (och 2031), givet att planarbete och byggnationer fortlöper som förutspått. Den starkaste tillväxten sammanfaller med att stora exploateringsprojekt i Bålsta väntas färdigställas för inflyttning, till exempel de tilltänkta flerbostadshusen i centrala Bålsta.

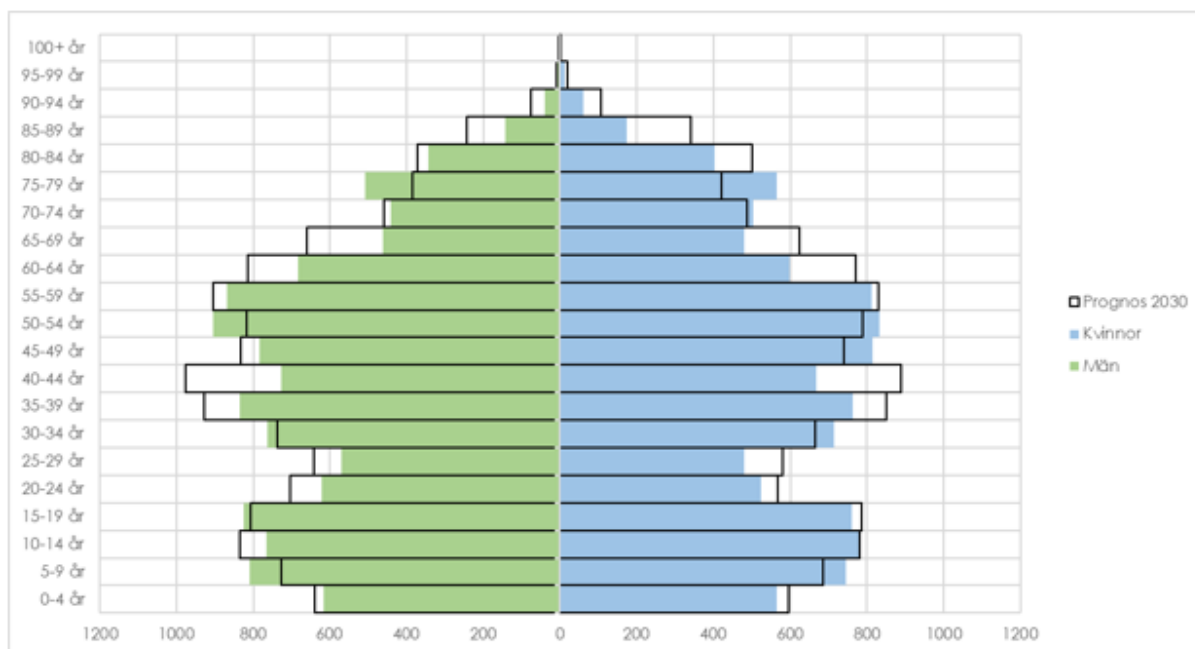
År	Folk-mängd	Inflyttade	Utflyttade	Flyttnetto	Födda	Döda	Födelsenetto	Folkök-ning
2022	22 765	1 683	1 319	364	209	168	41	421
2023	22 974	1 556	1 387	169	203	165	38	209
2024	22 973	1 480	1 510	-30	201	171	30	-1
2025	23 173	1 582	1 398	184	188	173	15	200
2026	23 365	1 591	1 410	180	190	178	12	192
2027	23 682	1 728	1 419	309	191	184	8	317
2028	23 952	1 705	1 445	260	199	189	10	270
2029	24 339	1 836	1 460	376	206	195	11	387
2030	24 598	1 734	1 489	245	215	201	14	259
2031	24 945	1 833	1 503	331	222	206	16	347
2032	25 166	1 729	1 527	201	231	211	20	221

År 2022-2024 är enligt statistik från SCB. 2025 och framåt är prognosticerade värden enligt befolkningsprognosen.

Åldersstruktur

När befolkningsprognosen bryts ner i olika åldersgrupper visas förändringar i kommunens åldersstruktur som väntas ske fram till 2030.

En stor förändring väntas ske vad gäller personer över 85 år. 2024 uppgick denna grupp till 440 personer och 2030 väntas gruppen ha ökat till 801 personer. Det innebär att antalet personer över 85 år väntas öka med 361 personer fram tills 2030, vilket är en ökning med ungefär 82 procent jämfört med 2024.

Befolkningspyramid år 2024 utifrån statistik från SCB samt år 2030 utifrån befolkningsprognosen. Diagrammet visar **befolkningen i antal personer**.

Ålder	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Förändring fram till 2031	i procent
0-5	1 469	1 446	1 442	1 437	1 449	1 479	1 501	1 543	74	5,0
6	319	297	278	291	276	276	280	276	-43	-13,5
7-12	1 875	1 906	1 911	1 890	1 868	1 823	1 816	1 785	-90	-4,8
13-15	940	938	920	957	990	1 034	1 014	1 016	76	8,1
16-15	3 134	3 142	3 109	3 139	3 133	3 132	3 110	3 077	-57	-1,8
16-19	1 269	1 271	1 262	1 252	1 233	1 243	1 244	1 290	21	1,6
20-24	1 144	1 127	1 170	1 189	1 226	1 250	1 271	1 263	119	10,4
19-65	13 432	13 641	13 788	14 049	14 229	14 504	14 621	14 804	1 372	10,2
25-44	5 517	5 636	5 733	5 885	6 007	6 176	6 268	6 389	872	15,8
45-69	7 236	7 340	7 374	7 474	7 554	7 676	7 779	7 909	673	9,3
25-69	12 753	12 976	13 107	13 359	13 561	13 852	14 047	14 298	1 545	12,1
70-79	2 018	1 902	1 861	1 813	1 779	1 763	1 751	1 783	-235	-11,6
80-w	1 186	1 309	1 413	1 493	1 570	1 620	1 674	1 691	505	42,6
00-w (tot bef.)	22 973	23 173	23 365	23 682	23 952	24 339	24 598	24 945	1 972	8,6
Förändring		209	200	192	317	270	387	259	347	

Uppgifterna för 2024 är enligt statistik från SCB. Uppgifterna från 2025 och framåt är prognosticerade värden enligt befolkningsprognosen.

Åldersgrupp	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Total ökning 2024-2034	I procent
0 år	-8	2	3	7	9	8	8	8	7	3	46	22%
1-5 år, förskola	-15	-6	-8	5	21	14	34	29	35	35	145	12%
6-15 år, grundskola	8	-33	30	-5	-1	-21	-33	-53	-11	-33	-154	-5%
16-18 år, gymnasium	-36	24	-38	2	-11	33	31	36	-18	-1	21	2%
19-64 år	187	138	240	167	247	101	170	71	99	133	1 554	12%
65-74 år	-22	28	56	49	99	133	94	123	87	65	713	38%
75-79 år	-38	-66	-46	-31	-25	-63	26	0	0	9	-235	-22%
80-år, äldreomsorg	123	105	80	77	49	55	16	7	19	-1	530	45%
Summa	200	192	317	270	387	259	347	221	218	209	2 620	11%

Tabellen visar förändring i befolkningen per år och totalt år 2024-2034.

Befolkningsutvecklingen under 2024

Befolkningsutvecklingen under 2024 stod stilla. Detta kan bero på flera saker. En möjlig förklaring till detta är att flera av de bostäder som prognosen tog hänsyn till, och som teoretiskt sett ska leda till en starkare befolkningstillväxt, inte färdigställdes som planerat. Ett färdigställande av bostäder innebär inte per automatik att omedelbar inflyttning sker i samtliga lägenheter. Bostäderna kan exempelvis förmedlas i etapper, vilket innebär att alla bostäder i en etapp inte är inflyttningsredo samtidigt. Detta kan sammantaget orsaka en ”försening” i befolkningstillväxt.

Tre scenarier

Kommunen har tre scenarier för befolkningsutvecklingen.

År	Scenario låg	Scenario medel (huvudscenario)	Scenario hög
2024	22 973	22 973	22 973
2025	23 076	23 173	23 269
2026	23 199	23 365	23 531
2027	23 396	23 682	23 969
2028	23 607	23 952	24 297
2029	23 931	24 339	24 747
2030	24 136	24 598	25 060
2031	24 427	24 945	25 464
2032	24 599	25 166	25 733

Om befolkningsprognosen

Håbo kommun beställer sedan 2017 befolkningsprognos från Statistiska Centralbyrån (SCB). SCB utgår i prognosen från regionala antaganden om fruktsamhet, dödlighet, inflyttning och utflyttning. Befolkningsprognosen beställs årligen. Håbo kommun har som underlag till prognosen försett SCB med uppgifter om den förväntade bostadsproduktionen under prognosåren.

7.1 Bostadsproduktion

Den framtida bostadsutvecklingen är en grov uppskattning av den framtida nyproduktionen av bostäder, utifrån kommunens samhällsbyggnadsprocess. Den framtida bostadsproduktionen är i hög grad beroende av externa faktorer, såsom lokal och nationell politik, konjunktur, marknadens behov samt kommunens investeringar i teknisk infrastruktur och kommunal service.

Uppskattningsvis kommer ungefär 1 700 bostäder att uppföras i kommunen under perioden 2025–2032, inklusive de lägenheter som färdigställts hittills under 2025. Dessa bostäder finns i exempelvis i Tvåhusområdet. Utöver bostäderna i pågående projekt finns möjlighet att uppföra ytterligare cirka 120 bostäder i outbyggda byggrätter enligt laga kraft-vunna detaljplaner. Dessutom tillkommer vanligtvis ett mindre antal styckebyggda bostäder varje år som byggs utanför detaljplanelagt område.

Bostadstyp	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Flerbostadshus	148	64	145	145	313	182	270	170
Småhus	0	40	60	51	30	45	45	45
Summa	148	104	205	196	343	227	315	215

8 Kostnadsanalys

Förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, insatser inom lagen om stöd och service (LSS), individ- och familjeomsorg (IFO) och äldreomsorg står för cirka 80 procent av Håbo kommuns nettokostnader.

Referenskostnaden är den kostnad kommunen normalt skulle ha för dessa verksamheter, utifrån kommunens egna strukturella förutsättningar och med en genomsnittlig kostnadsnivå. Referenskostnaden används i utjämningsystemet för att ge kommunerna samma ekonomiska förutsättningar att bedriva obligatorisk verksamhet. Skillnaden mellan referenskostnaden och kommunens redovisade nettokostnad benämns nettokostnadsavvikelse.

Positiva värden indikerar att kommunen har högre kostnader än förväntat och negativa värden indikerar lägre kostnader än förväntat, med hänsyn till kommunens strukturella förutsättningar. Hög kostnadsläge indikerar hög ambitionsnivå och/eller låg effektivitet.

2024	Förskola	Fritidshem	Grundskola F-9	Gymnasieskola	LSS	IFO	Äldreomsorg	Total nettokostnadsavvikelse
Nettokostnad kr per invånare	8 326 kr	1 874 kr	16 807 kr	5 945 kr	6 218 kr	4 688 kr	12 699 kr	
Referenskostnad kr per invånare	8 127 kr	2 149 kr	16 692 kr	5 849 kr	5 951 kr	3 776 kr	9 969 kr	
Avvikelse, kr per invånare	199 kr	-275 kr	115 kr	96 kr	267 kr	912 kr	2 730 kr	
Avvikelse, procent	2,4 %	-12,8 %	0,7 %	1,6 %	4,5 %	24,2 %	27,4 %	
Nettokostnadsavvikelse 2024, mnkr	5	-6	3	2	6	21	63	94
Avvikelse 2023, mnkr	-1	-10	16	3	4	14	59	85
Avvikelse 2022, mnkr	10	-7	24	5	7	9	58	106

Källa: Kolada

Tabellen visar att nettokostnadsavvikelsen för Håbo år 2024 har stigit från år 2023 och ligger på en fortsatt hög nivå med sammanlagt 94 miljoner kr högre kostnader än strukturellt förväntat.

Den största avvikelsen återfinns inom äldreomsorgen som för år 2024 har 63 miljoner kr, motsvarande 27 procent, högre kostnader än strukturellt förväntat.

Även för IFO-verksamheten är avvikelsen högre än föregående år, nu 21 miljoner kronor mer än förväntat. Förskola och skolas sammanlagda avvikelse har sjunkit och är cirka 4 miljoner kr högre än förväntat, jämfört med 8 miljoner kr år 2023.

Den nuvarande kostnadsutjämnningen reviderades från år 2020 och kommuner som förlorade på förändringen fick lättnader med ett tillfälligt införandebidrag. Införandebidraget minskas successivt åren 2021-2022 och år 2023 får kommunerna bära avgiften i kostnadsutjämnningen fullt ut. Håbo kommun fick införandebidrag med 21,1 miljoner kronor år 2020, vilket avtrappats ner till noll år 2023. Håbo kommun behöver därför anpassa sig till den nya kostnadsutjämnningen.

Det finns ett förslag till nytt utjämningsystem som nu bearbetas av finansutskottet och en proposition kan bli klar under våren 2026. Nuvarande förslag skulle innebära avsevärd

försämring för Håbo med sänkta referenskostnader och därmed lägre ersättning från kostnadsutjämnningen med motsvarande 37 miljoner kr årligen, fullt genomfört. Införandet skulle ske med 5 miljoner kronor i minskning stegvis årligen.

En viktig del av budgetarbetet är att analysera orsakerna till att kommunens kostnader avviker från referenskostnaden och att överväga möjligheter att anpassa verksamheten i linje med referenskostnadsnivån.

9 Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi är ständigt utsatt för påverkan från omvärlden. En känslighetsanalys som visar förändringar i ett antal storheter beräknas ge följande riskexponering för år 2025:

- Räntenivån för kommunens upplåning ändras med 1 procentenhet - fn 17 miljoner kronor i ändrade kostnader
- Skatteunderlaget ändras med 1 procentenhet - cirka 10 miljoner kronor i ändrade intäkter
- Löneökning med 1 procent -10 miljoner kronor i ökade kostnader
- 100 fler/färre invånare - cirka 6 miljoner kronor i ändrade skatteintäkter
- Upplåning ökar med 100 miljoner kronor - cirka 3 miljoner kronor i ökad räntekostnad
- Minskning av kostnader med 1 procent -12 miljoner kronor i sänkta kostnader
- Förändring med en heltidsanställd - i snitt 550 000 kronor i ändrad kostnad
- Förändrad skattesats 50 öre - innebär cirka 34 miljoner kronor i ändrade intäkter.

10 Regeringens budgetproposition

Den 22 september presenterade regeringen Budgetpropositionen för 2026 (2025/26:1) och Höständringsbudget för 2025 (2025/2026:2).

Staten har många riktade statsbidrag som avser kommuner, och som förändras årligen, vilket gör det svårt att få en överblick. Förändringar görs även i den generella statsbidragspåsen.

De väsentligaste nyheterna avseende statsbidrag till kommunerna är

- Inga tillskott till de generella statsbidragen föreslås för 2026.
- Totalt tillförs kommunerna 4,9 miljarder i budgetpropositionen. Det största tillskottet till kommunerna avser kompensation för lägre skatteintäkter för kommuner när skatten sänks på arbetsinkomst, pensioner, motsvarande 2,49 miljarder kronor.
- Aktivitetskrav införs 1 juli 2026 och innebär att mottagare av försörjningsstöd som har arbetsförmåga ska delta i heltidsaktiviteter för att ha rätt till försörjningsstöd. För att kommunerna ska kunna tillhandahålla aktiviteter som stärker deltagarnas förutsättningar för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden avsätts 1,1 miljarder kronor 2026 och ytterligare 1,1 miljarder kronor 2027 och framåt.
- Regeringen avsätter 1,3 miljarder kronor 2027 och ytterligare 1,3 miljarder kronor från 2028 för genomförande av förslaget om att minska förskollärares och lärares administrativa börda och reglera arbetstiden.
- Flera reformer inom skolan och äldreomsorgen föreslås och ersätts med mindre belopp enligt finansieringsprincipen men SKR bedömer att det finns förslag som är underfinansierade.

Regeringen avser att under 2026 lämna förslag om ändringar i utjämningsystemet, bland annat avseende uppdateringar av kompensation för gles bebyggelsestruktur och svagt befolkningsunderlag.

Huvuddelen av budgetpropositionens förslag till nya eller ändrade statsbidrag till kommuner och regioner som avser specifika verksamhetsområden saknar information om vilken summa som kan bli aktuell för den enskilda kommunen och regionen liksom om övriga villkor och restriktioner som bland annat påverkar hur bidrag.

11 Kommunens ekonomiska förutsättningar

11.1 SKRs bedömning om samhällsekonomiska utvecklingen

SKR presenterar sin bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen och och skatteunderlagets utveckling i cirkulär 2025:47 den 3 oktober.

Fortsatt svag BNP-tillväxt i år

- Svag konjunktur består i år och BNP-tillväxten tar fart först 2026.
- Antalet arbetade timmar minskar i år, men vänder upp nästa år.
- Hushållens konsumtion blir drivkraften ut ur lågkonjunkturen.

Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur. Tillväxten för både BNP och sysselsättning i Sverige blir i år fortsatt svag, delvis som följd av det svaga första halvår som nu indikeras av preliminär statistik. SKR bedömer att det dröjer till nästa år innan konjunkturen stärks mer tydligt. Trots en stark real ökning av hushållens disponibla inkomster i år väntas konsumtionstillväxten ta fart först 2026. En andra drivkraft som då bedöms bidra till högre svensk BNP-tillväxt är en förstärkning av fasta bruttoinvesteringar, vilka i nuläget hålls tillbaka av osäkerhet kring de globala handelsförutsättningarna. Världskonjunkturen antas fortsatt dämpas av handelskrig och geopolitisk oro. Något betydande bidrag till svensk BNP väntas därför inte från utrikeshandeln kommande år. Den konjunkturuppgång som förutsätts präglade den svenska ekonomin kommande år vilar i högsta grad på en förstärkning av inhemsk efterfrågan. En gradvis uppgång för produktionstillväxten antas nästa år lyfta såväl antalet sysselsatta som antalet arbetade timmar. En uppväxling av lönesummans tillväxt bidrar då till att stärka skatteunderlagstillväxten. Prognosen sammanfattas i tabellen nedan:

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	0,8	1,1	2,7	2,6	2,0	1,8
Arbetade timmar	-0,3	-0,2	1,0	1,3	0,8	0,5
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,9	8,4	7,8	7,6	7,5
Befolkning, 15-74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	3,8	3,7	4,9	5,0	4,5	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,7	3,6	3,5	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	4,1	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,6	1,4	1,8	2,7	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,7	0,9	2,1	3,2	2,4
Inflation, KPI, juni	2,6	0,7	0,4	2,1	3,2	2,4
Prisbasbelopp, tkr	57,3	58,8	59,2	59,5	60,8	62,7
Inkomstbasbelopp, tkr	76,2	80,6	83,4	86,5	89,5	92,5
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,00	2,25	2,40

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Skatteunderlagets utveckling

Utifrån preliminära utfall samt SKR:s reviderade bedömningar kommer skatteunderlagets ökningstakt vara dämpad i år och ligga under ett historiskt genomsnitt. En avgörande förklaring till detta är att antalet arbetade timmar bedöms minska helåret 2025 jämfört med 2024.

Att konjunkturen bedöms stärkas 2026 medför att antalet arbetade timmar då stiger. Konjunkturuppgången antas fortsätta och antalet arbetade timmar ökar även åren efter 2026.

Stora kostnadsökningar 2023 och 2024 har urholkat kommunsektorns köpkraft varaktigt. I genomsnitt ökar skatteunderlaget i reala termer med 1,4 procent 2026–2029. Den underliggande ökningen är dock något starkare, då skatteförändringar drar ner det faktiska skatteunderlaget. Kommunsektorns sammanvägda priser för verksamhetskostnaderna ökar knappt 2025, vilket förklaras av pensionskostnadernas minskning som beror på inkomst- och

prisbasbeloppens utveckling. Som beskrivits tidigare kommer inflationens utveckling, och därmed utvecklingen av prisbasbeloppet, bli ryckig kommande år. Men i genomsnitt väntas verksamhetskostnaderna öka med 2,9 procent per år i genomsnitt 2026–2029. Den låga prisökningen 2025 ger en stor real ökning av skatteunderlaget, efter två år av real nedgång.

Tabell 3. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Faktiskt skatteunderlag	3,4	3,8	4,2	4,5	4,1	4,1
Regelförändringar*	-0,2	-0,3	-0,5	0,0	0,0	0,0
Underliggande skatteunderlag	3,6	4,1	4,7	4,5	4,1	4,1
Prisutveckling	4,6	0,1	2,3	2,6	3,8	2,9
Realt skatteunderlag	-0,9	4,0	2,3	1,9	0,2	1,2

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.

Källor: Skatteverket och SKR.

Osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen har ökat drastiskt efter att regeringen låste sin prognos, inte minst med anledning av USA:s handelskrig. Sedan regeringen gjorde sin prognos har det tillkommit ny information från Skatteverket, dels ett nytt preliminärt beskattningsutfall för 2024, dels utfallen för lönesummor gällande det första halvåret 2025.

Tabell 4. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring, ackumulerat är jämfört med 2023

Prognoser	2023	2024	2025	2026	2027	2028
SKR, aktuell	4,8	3,4	3,8	4,2	4,5	4,1
SKR, föregående	4,8	3,4	3,8	4,2	4,5	4,4
Regeringen, september*	4,8	3,4	3,9	4,5	5,1	3,8
ESV, september	4,8	3,5	3,3	4,5	4,8	3,8
Ackumulerat						
SKR, aktuell	0,0	3,4	7,3	11,8	16,8	21,6
SKR, föregående	0,0	3,4	7,4	11,9	17,0	22,1
Regeringen, september*	0,0	3,4	7,4	12,3	18,0	22,5
ESV, september	0,0	3,5	6,9	11,7	17,0	21,4

* Regeringens siffror visar prognosen från Budgetpropositionen för 2026. Uppräkningsfaktorerna för 2025 och 2026 fastställdes i september 2025 i förordning [SFS 2025:873](#). För 2025 är faktorn 3,9 procent och 2026 är den 4,5 procent.

Källor: Ekonomistyrningsverket, regeringen och SKR.

SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottnade 2024. Kommunsektorn drabbas genom en låg ökning av skatteunderlaget år 2024. Dessutom urholkas köpkraften varaktigt av den högre prisenivån. Den reala köpkraften föll 2023–2024.

11.2 Skatte- och statsbidragsintäkter för Håbo kommun

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag för Håbo har beräknats i SKRs modell för skatter och bidrag enligt SKRs prognos den 3 oktober.

Befolkningsprognosen som kommunen antog under våren ligger till grund för beräkningarna. Befolkningsprognosen visar att antalet invånare fortsätter att öka med cirka 1 procent årligen under planperioden, men inte i den takt som förväntats i tidigare prognoser. Det påverkar skatte- och statsbidragsintäkterna som därmed ökar i lägre takt.

Skattesatsen kvarstår med 21,59 år 2026. Ambitionen är att sänka skattesatsen med 25 öre till år 2027 för att på sikt nå den tidigare nivån 21,09.

Detta innebär att från budget år 2025 beräknas de totala intäkterna öka med 57,4 miljoner kr till totalt 1 7018,9 miljoner kr år 2026, motsvarande 3,3 procent.

Intäkterna består av följande delar

Skatteintäkter och inkomstutjämning

Skatteintäkter och inkomstutjämningen utgör huvuddelen av intäkterna och ökar med sammanlagt 58,1 miljoner kr från år 2025 till år 2026.

Inkomstutjämningen syftar till att utjämna för skillnader i skatteintäkter mellan kommuner och mellan regioner och finansieras i huvudsak av staten. Kommuner och regioner garanteras intäkter genom ett inkomstutjämningsbidrag 115 procent av en uppräknad medelskattkraft. Kommuner och regioner som har en skattkraft över den s.k. garantinivån betalar en inkomstutjämningsavgift till staten.

Kostnadsutjämning

Avgiften som kommunen betalar till kostnadsutjämningen är 2,0 miljoner kr högre jämfört med budget 2025. Den största orsaken till att Håbo betalar avgift är att andelen äldre är lägre och att det strukturellt motiverade behovet av individ- och familjeomsorg är lägre, än genomsnittet i riket.

Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader, t.ex. skillnader i andelen barn eller andelen äldre. Kostnadsutjämningen består av nio delmodeller: Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, Förskoleklass och grundskola, Gymnasieskola, Kommunal vuxenutbildning, Individ- och familjeomsorg, Äldreomsorg, Infrastruktur, Verksamhetsövergripande kostnader och Kollektivtrafik (gemensam för kommuner och regioner). För varje delmodell beräknas en standardkostnad som summeras till en strukturkostnad för varje kommun. Kommuner som har en högre standardkostnad än genomsnittet får ett kostnadsutjämningsbidrag och de som har en lägre standardkostnad får i stället bidra till utjämningen.

Regleringsposten

Regleringsposten är skillnaden mellan statens anslag för kommunalekonomisk utjämning och kommunernas anspråk utifrån övriga delar i utjämningen. Om nettobeloppet överstiger anslaget ska en regleringsavgift erläggas. Om nettot uppgår till ett belopp som är mindre än anslaget utgår ett regleringsbidrag. Regleringsposten kan därmed vara såväl positiv som negativ och inför 2026 ökar tillskottet med 4,4 miljoner kr.

LSS-utjämning

Det finns stora kostnadsskillnader för att bedriva LSS-verksamhet, och därför finns behov av en kostnadsutjämning som ger alla kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten. För varje kommun beräknas en grundläggande standardkostnad. Kostnaden baseras på antalet LSS-insatser enligt Socialstyrelsens statistik, antalet assistansersättningsbeslut enligt Försäkringskassans statistik, riksgenomsnittliga kostnader enligt räkenskapssammandraget (RS) samt kommunens ersättning till Försäkringskassan.

Håbo betalar cirka 20 miljoner kr årligen i LSS-utjämning och 0,6 miljoner kr mindre än år 2025.

Fastighetsavgift

Den kommunala fastighetsavgiften som fastighetsägare betalar tillfaller respektive kommun. Ökningen från 2025 beräknas till 1,5 miljoner kr.

Förslag till nytt utjämningsystem

En parlamentarisk utredning har sett över samtliga delar av utjämningsystemet. Utredningen har även övervägt om det finns riktade statsbidrag som kan inordnas i det generella statsbidraget. Den 2 juli 2024 överlämnade utjämningskommittén sitt betänkande Nätt och Jämmt SOU 2024:50.

Om förslaget genomförs i sin helhet innebär det en ekonomisk effekt för Håbo kommun med cirka 37 miljoner kr (cirka 1 617 kronor per invånare) i lägre bidrag och höjda avgifter, beräknat utifrån förutsättningarna år 2024. Det finns ett införandebidrag som mildrar effekten de första åren och år 1 skulle effekten begränsas till cirka 5 miljoner kr för Håbo (218 kronor per invånare).

Förslaget bereds av finansutskottet och en proposition beräknas till våren 2026. Förändringen bör därmed kunna genomföras tidigast 2027. Hänsyn har tagits till detta i intäktsberäkningen.

Den lägre intäktsnivån skulle innebära cirka 2 procent lägre skattenetto (skatteintäkter, utjämning och generella statsbidragen) och medför krav på anpassning av den kommunala verksamheten.

Generella statsbidrag

Staten tillför kommuner statsbidrag i olika tillfälliga satsningar. Bidrag där det inte finns återredovisningskrav ska klassificeras som generellt statsbidrag, även om det finns inriktningar från staten. Kommunen beslutar därmed om vad medlen ska gå till under året och fördelar resurserna i form av budget. Kommunen har fått generellt statsbidrag avseende prestationsbaserade bidrag för sjuksköterskor och timvikarier i äldreomsorgen, där 3,8 miljoner kr avser år 2024 och 5,9 miljoner kr år 2025. De 5,9 miljonerna har tillförts vård- och omsorgsnämnden i budget 2025 och kommer även att ingå i ramen 2026, trots att bidraget från staten upphör. Inför budget 2027 kommer de 5,9 miljonerna kr att utvärderas. Till 2026 kommer bidrag till allmänna val, beräknat till 0,7 miljoner kr.

mnkr	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Skatteintäkter inkl slutavräkningar	1 458,4	1 448,1	1 530,1	1 575,7	1 647,8
Inkomstutjämning	144,0	135,9	130,5	155,0	171,6
Kostnadsutjämning	-41,0	-41,1	-43,0	-43,3	-41,7
Regleringspost	60,3	60,7	64,7	59,7	55,7
LSS-utjämning	-20,4	-19,7	-19,7	-19,9	-20,1
Fastighetsavgift	54,3	54,8	55,7	55,7	55,7
Nytt utjämningsystem	0	0	0	-5,0	-10,0
Generella statsbidrag	5,9	5,9	0,7	0,0	0,0
Summa intäkter	1 661,5	1 644,6	1 718,9	1 777,9	1 858,9
Ökning, mnkr*	75,3	58,5	57,4	66,8	81,0
Ökning, procent	4,7 %	3,7 %	3,3 %	3,8 %	4,4 %

* Ökning till 2026 är från budget 2025

11.3 Förutsättningar för Håbo kommun

Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur. Sammantaget växlar BNP-tillväxten upp kommande två år. Utan någon större draghjälp från omvärlden blir det dock en relativt långsam återhämtning. BNP antas inte nå nivån för potentiell BNP förrän i slutet av 2027. Därefter bestäms tillväxten i SKR:s framskrivning av demografiska faktorer och arbetsutbudet samt den teknologiska utvecklingen

Revideringarna av inflationen 2026 beror främst på den aviserade tillfälligt sänkta momsen på livsmedel tillsammans med flera mindre åtgärder med syfte att sänka priserna. Därtill revideras inflationen upp 2028 då den tillfälligt sänkta momsen på livsmedel upphör.

Stora kostnadsökningar 2023 och 2024 har urholkat kommunsektorns köpkraft varaktigt. Den låga prisökningen 2025 ger dock en real ökning av skatteunderlaget, efter två år av real nedgång. I genomsnitt väntas verksamhetskostnaderna öka med 2,9 procent per år i genomsnitt 2026–2029. Det innebär att skatteunderlaget i reala termer ökar med 1,4 procent 2026–2029.

Det har tillförts 70,8 miljoner kronor till nämnderna för 2026. Budgetramen för vård- och omsorgsnämnden är uppräknad med 4,8 procent. Befolkningsutvecklingen inom målgruppen äldreomsorg ökar under kommande år. De äldre ökar i omfattning och ärendena blir mer komplexa utifrån vårdbehoven. Inom barn- och utbildningsnämnden beräknas nettokostnaderna öka med cirka 2,7 procent. Under 2025 fick den nämnden en utökning i ram med miljoner kronor som delvis ligger kvar eftersom det tar längre tid att genomföra de åtgärder som finns med i handlingsplanen. Socialnämnden har fått en utökad ram med 4,4 procent. Socialnämnden har fått ansvaret för kommunens feriearbetsverksamhet. Även bygg- och miljönämnden har fått en utökad ram med 4,5 procent. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen har fått en utökad ram med 2,8 procent vilket beror på ökade kostnader för el, värme och underhåll på fastigheterna i kommunen.

Finansiellt mål

Kommunen har som finansiellt mål att ha ett resultat på 2 procent i genomsnitt av skatte- och statsbidragsintäkterna under mandatperioden, exklusive realisations- och exploateringsvinster. Det innebär att resultatmålet uppgår till cirka 35 miljoner kronor årligen. Detta överskott ska gå till att finansiera investeringar, för att kommunen ska begränsa sin lånefinansiering.

Osäkerheter i skatte- och statsbidragsprognosen

Skatte- och statsbidragsprognosen bygger på att kommunens befolkning fortsätter att öka. Om befolkningsökningen exempelvis är 100 färre än beräknat, innebär det lägre skatteintäkter med cirka 6 miljoner kronor. Osäkerheten gällande befolkningsutvecklingen tillsammans med det kända lägre ekonomiska utrymmet för kommande år, gör att fortsatta prioriteringar behöver göras i kommunens verksamheter.

Högre räntor

Den senaste utvecklingen visar att priser, löner och räntor stiger, vilket är en utmaning för kommunens ekonomi och prioriteringar blir fortsatt viktiga. De högre räntorna påverkar kommunens kostnader. När kommunen refinansierar lån blir det till högre räntor jämfört med tidigare vilket påverkar kommunen negativt. Vid en för hög nivå på nyinvesteringar innebär att låneskulden ökar i kommunen och därmed även räntekostnaderna.

Högre kostnadsnivå för kärnverksamheter förskola, skola och omsorg

Delar av kärnverksamheterna i kommunen har en kostnadsnivå utöver vad som är strukturellt motiverat 2024, se avsnittet Kostnadsanalys. Samtidigt kommer särskilt omsorgen om våra äldre att växa de närmsta tio åren enligt befolkningsprognosen. Detta blir en utmaning för kommunen att lösa service, kvalitet, behov och finansiering för äldreomsorgen.

Underskott i kärnverksamheterna

Huvuddelen av Håbo kommuns verksamheter har underskott i prognosen för 2025. Nämnderna har tagit fram handlingsplaner, åtgärder följs upp och det arbetet behöver fortsätta.

12 Budget 2026 och plan 2027-2028

12.1 Översikt över verksamhetens utveckling

	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Antal invånare 31 december	22 973	23 376	23 173	23 365	23 682	23 952
Kommunal skattesats per 100 kronor	21,59	21,59	21,59	21,59	21,34	21,34
Årets resultat, mnkr	-41,1	36,8	34,3	34,7	35,3	49,1
Årets resultat som andel av skattenettet	-2,6 %	2,2 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %	2,7 %
Årets resultat enligt balanskrav, mnkr	-26,5	36,8	34,3	34,7	35,3	49,1
Årets resultat exklusive reavinster och exploatering, mnkr	-40,6	36,8	2,8	34,7	35,3	49,1
Årets resultat exklusive reavinster och exploatering, som andel av skattenetto (finansiellt mål)	-3,8 %	2,2 %	0,2 %	2,0 %	2,0 %	2,7 %
Soliditet	23 %	26 %	24 %	25 %	26 %	28 %
Investeringar, mnkr	235	317	224	253	174	228
Långfristig låneskuld, mnkr	1 707	1 707	1 618	1 718	1 718	1 718
Långfristig låneskuld, kronor/invånare	74 292	73 011	69 827	73 533	72 549	71 731

12.2 Skattesats

Skattesatsen kvarstår med 21,59 år 2026, ambitionen är att sänka med 25 öre till år 2027 och en kommande sänkning med ytterligare 25 öre till den tidigare nivån 21,09.

12.3 Driftbudget

Årets resultat

Budgeten innebär att årets resultat för 2026 uppgår till 34,7 miljoner kronor. Det motsvarar 2,0 procent av skatte- och statsbidragsintäkterna.

Finansförvaltning

I finansförvaltningen ingår internränteintäkter, pensionskostnader, upplupna löner och finansiell leasing. Netto är det en intäkt om 53,1 miljoner kronor jämfört med 51,4 miljoner kronor år 2025.

Kommunens pensionsförvaltare Skandia tar fram prognos för kommunens pensionsåtagande. Kostnad för pensionerna kommande år stabiliseras, då inflationen förväntas ligga kvar på en stabilare nivå. Men då det ekonomiska läget i världen är instabilt kan förändringar ske i prognosen.

Tab 2 . Häbo kommun - total pensionskostnad, mnkr

	2025-08-31	2025	2026	2027	2028	2029
Avgiftsbestämd del	35,8	53,7	54,9	57,3	59,8	62,2
Förändring av pens.avsättning	-2,6	-2,5	-3,7	-4,0	-3,1	-3,5
Pensionsutbetalningar	15,4	22,8	22,4	23,1	23,1	23,0
Pensionsförsäkringsavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiell kostnad	6,8	7,6	3,6	5,1	7,1	7,5
Löneskatt	13,5	19,8	18,7	19,8	21,1	21,6
Summa kostnader	69,0	101,3	96,0	101,4	107,9	110,7

Finansiella intäkter och kostnader

Nettokostnaden för finansiella intäkter och kostnader beräknas minska från 78,7 miljoner kronor från budget 2025 till 68,3 miljoner kronor i budget år 2026. Framst är det finansiell kostnad för pensioner som minskar med 4,7 miljoner kronor. Budgeten sänks också för låneskuldens räntekostnader med cirka 3,0 miljoner kronor, främst beroende på att räntenivån är något lägre än tidigare beräknat.

12.4 Beräkning av nämndernas driftbudgetramar

Kommunens skatte- och statsbidragsintäkter fördelas årligen till nämnderna i form av driftbudgetramar. Basen för ramen är föregående års budget. Planeringsårens ramar är preliminära och behandlas vid kommande års budgetprocess.

Totalt ökar nämndernas ramar med 70,8 miljoner kronor från år 2025 till 2026, en ökning med 4,4 procent.

Ramförändringar, mnkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Volymer/demografi	-8,0		
Löneökning	-36,1	-33,6	-34,6
Kapitalkostnad	-5,7	-5,0	-5,0
KS oförutsett	-5,0		
Effektivisering	2,0		
Övriga förändringar	14,8	-1,6	-21,5
Samverkan Håbos prioriteringar	-16,0		
Prisökning internhyra	-16,8		
Summa nämnder	-70,8	-40,2	-61,1

Befolkningsökning/volymer

Inför år 2025 gavs ett tillskott för befolkningsökningen med anledning av den nybyggnation av bostäder som pågått och pågår i kommunen. Inför år 2026 används den uppdaterade befolkningsprognosen som visar på en fortsatt ökning av befolkningen. Befolkningstillväxten påverkas till största delen av nybyggnation av bostäder och i Håbo finns planer för byggnation under förhållandevis många år framåt.

Löneökning

Till år 2026 fördelas 36,1 miljoner kronor för löneökningar vilket motsvarar en beräknad löneökning på 3,0 procent från 1 april 2026 och resterande ökning.

När nämnder beräknar budget ska hänsyn tas till faktisk löneökning, vilket kan kräva ytterligare åtgärder för att nå ram.

Kapitalkostnad

Nämnder tillförs budget för ökade kostnader för avskrivning och ränta på investeringar i anläggningar inom kultur- och fritidsverksamhet, gata/park samt för underhåll av fastigheter. Detta baseras på nuvarande investeringsbudget. Övriga kapitalkostnadsökningar ska finansieras inom nämndens ram. Inför år 2026 innebär det en ökning av budgetramarna med 5,7 miljoner kronor.

Effektiviseringar

Effektiviseringskrav har lags ut för år 2026 genom en minskning av budgetramarna med 2,0 miljoner kronor. Nämnderna behöver fortsätta med prioriteringar och effektiviseringar under 2026 för att anpassa verksamheterna till budgetram.

Övriga förändringar

Tilldelad ökad budget för valnämnden för valet år 2026 uppgår till 1,5 miljoner kronor och budgeten återtas år 2027. Budgeten tillförs valnämnden.

Driftbidraget till Räddningstjänsten Enköping-Håbo ökar med 3,2 miljoner kronor till år 2026, bland annat med anledning av redovisningsmässig effekt från finansiell leasing av fastigheterna. Underskott från åren 2022-2024 måste återställas under 2025-2027, vilket gör att det finns behov av ökad ersättning för år 2026.

Samverkan Håbo

Samverkan Håbo tillför nämnderna budget med totalt 70,8 miljoner kronor för år 2026, vilket framgår av avsnittet Håboalliansens budget.

Omorganisationer

Fritidsverksamhet och bidrag överförs från kommunledningsförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen och 3,74 miljoner kronor i budget överförs. Öppna förskolan överförs från barn- och utbildningsnämnden till socialnämnden och 1,9 miljoner kronor i budget överförs. Sommarjobbsbudget överförs från flera nämnder till socialnämnden med totalt 0,9 miljoner kronor. Lokalförsörjningsstrategi överförs från teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen till kommunledningsförvaltningen med 1,0 miljon kronor.

Prisjustering internhyra

Internhyran är prisuppräknad med i genomsnitt cirka 7,5 procent motsvarande det budgettillskott om 16,8 miljoner kronor som fastighetsavdelningen får inom teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens ram. Omfördelning av budget har gjorts till nämndernas budgetramar så att nämnderna får täckning för prisökningen.

12.5 Översikt förändringar i driftbudget

Mnkr	AKTUELLA RAMAR 2025	Volym 2026	Löneökn 3 %	Kapital- kostnad	Effektivi- sering	Övriga förändr	Budgetjust OH- intäkt/fin leasing	Om- organisationer	Samverkan Håbo	Prisökn internhyra, omfördeln	Summa förändring 2026	RAMAR 2026
Kommunfullmäktige	-4,1		-0,1								-0,1	-4,2
Valnämnd	-0,1					-1,5					-1,5	-1,6
Revision	-1,5										0,0	-1,5
Överförmyndarnämnd	-2,3					-0,1					-0,1	-2,4
Driftbidrag Räddningstjänsten	-25,6					-3,2					-3,2	-28,8
KS kommunledningsförv	-101,9		-2,4			-4,9	1,6	2,9		-0,3	-3,2	-105,0
KS teknik- och sambhällsbyggn	-153,6		-2,3	0,4	2,0		-1,6	-2,4		-1,7	-5,6	-159,2
Socialnämnd	-133,0		-2,7					-2,8		-1,4	-6,9	-140,0
Bygg- och miljönämnd	-13,3		-0,5							-0,1	-0,6	-13,9
Barn- och utbildningsnämnd	-738,4		-16,6			24,5		1,9	-16,0	-7,8	-14,0	-752,4
Vård- och omsorgsnämnd	-423,8	-8,0	-11,5					0,5		-5,5	-24,5	-448,3
Ofördelad kapitalkostnadsökn	0,0			-6,5							-6,1	-6,1
KS oförutsedda	0,0			-5,0							-5,0	-5,0
Summa nämnder	-1 597,5	-8,0	-36,1	-10,7	2,0	14,8	0,0	0,0	-16,0	-16,8	-70,8	-1 668,3

12.6 Övriga interna budgetförutsättningar

Internränta

Internräntan är oförändrat 2,75 procent och debiteras verksamheterna för bundet kapital i gjorda och planerade investeringar. Internräntenivån beräknas utifrån kommunens egna upplåningskostnader och är en bokföringsmässig hantering för att visa rätt kostnad för verksamheten.

För VA- och avfallsverksamheten som ska finansieras av taxa, debiteras den genomsnittliga räntan för det kapital som binds för både pågående och avslutade investeringar, i enlighet med VA-lagstiftningen.

Overhead-pålägg (OH-pålägg)

OH-pålägget, för kostnader för gemensam verksamhet, uppgår till 5 procent år 2026 av verksamhetens nettokostnad och debiteras VA- och avfallsverksamhet samt lönenämnd. Från år 2026 fördelas förvaltningsspecifikt OH-pålägg separat. Justering har gjorts med anledning av denna förändring i budgetramen mellan kommunledningsförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen med 1,6 miljoner kronor.

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg)

PO-pålägget, som avser lagstadgad arbetsgivaravgift, pensioner och gruppförsäkring på lönekostnaden är oförändrat 41,55 procent. För uppdragstagare gäller oförändrat 31,42 procent.

Intern timkostnad eget arbete

Intern timkostnad för eget arbete nedlagt på investeringar och exploatering inom teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen justeras upp från 575 kronor till 650 kronor per timme. Kostnaden baseras på genomsnittlig lönekostnad.

12.7 Driftbudget

mnkr	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	-4,1	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2
Valnämnd	-0,05	-0,1	-1,6	-0,1	-0,1
Revision	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Överförmyndarnämnd	-2,3	-2,3	-2,4	-2,5	-2,5
Driftbidrag Räddningstjänsten	-25,6	-25,8	-28,8	-30,7	-30,7
KS kommunledningsförv	-101,9	-97,4	-105,0	-106,1	-103,4
KS teknik- och samhällsbyggn	-153,6	-172,6	-159,2	-159,2	-159,2
Socialnämnd	-133,0	-135,9	-140,0	-140,0	-140,0
Bygg- och miljönämnd	-13,3	-12,6	-13,9	-13,9	-13,9
Barn- och utbildningsnämnd	-738,4	-742,9	-752,4	-752,4	-752,4
Vård- och omsorgsnämnd	-423,8	-432,8	-448,3	-448,3	-448,3
Ofördelad kapitalkostnadsökn			-6,1	-11,1	-16,1
KS oförutsedda 2026 / löneökning 2027-2028			-5,0	-38,6	-73,2
Att fördela					-24,2
Summa nämnder	-1 597,5	-1 628,1	-1 668,3	-1 708,5	-1 769,6
Taxefinansierade verksamheter	0	0	0	0	0
Finansförvaltning	51,4	53,0	53,1	52,9	50,4
Reavinster och exploatering	0	31,5			
Verksamhetens nettokostnader	-1 546,1	-1 542,8	-1 615,2	-1 655,6	-1 719,2

Prognos 2025 avser delårsrapport augusti.

12.8 Balanskrav

Negativa balanskravsresultat från år 2023-2024

Om balanskravsresultatet är negativt för ett år, ska det regleras under de närmast följande tre åren, enligt kommunallagen (KL) 11:12. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Om balanskravsresultatet för ett räkenskapsår är negativt, ska det i förvaltningsberättelsen för det året anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras, enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, LKBR 11:11. Beslut om en åtgärdsplan bör fattas snarast efter det att ett negativt resultat konstaterats i bokslutet.

Negativa balanskravsresultat, mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-38,4	-64,9	-64,9	-30,6		
- varav från 2023	-38,4	-38,4	-38,4	-4,1		
- varav från 2024		-26,5	-26,5	-26,5		
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-26,5	36,8	34,3	34,7		
Synnerliga skäl att inte återställa negativt balanskravsresultat						
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	-64,9		-30,6	0		
- varav från 2023 återställs senast år 2026	-38,4		-4,1	0		
- varav från 2024 återställs senast år 2027	-26,5		-26,5	0		

Negativa balanskravsresultaten återställs år 2026

Kommunen har negativa balanskravsresultat som uppstod år 2023 och 2024 om -64,9 miljoner kr och som måste återställas senast år 2026 respektive 2027. Av årsredovisningen för 2024 framgår att återställande ska ske år 2025 med 36,8 miljoner kr och år 2026 med 28,1 miljoner genom att effektiviseringar genomförs alternativt att det kan ske genom markförsäljningsintäkter.

I delårsrapporten per augusti 2025 prognostiseras att årets resultat kommer att uppgå till 34,3 miljoner kr, där intäkter från exploateringen bidrar med 31,5 miljoner kr. Det innebär att det är markförsäljningsintäkter som gör att tidigare negativa balanskravsresultat kan börja återställas.

Arbete pågår med att vidta ytterligare åtgärder för att effektivisera och därmed stärka kommunens ekonomi.

Budget för 2026 har ett årsresultat om 34,7 miljoner kronor i överskott. Om effektiviseringar genomförs så att budgetramarna följs, ska det innebära att hela det återstående negativa balanskravsresultatet kan återställas år 2026.

13 Investeringsbudget

13.1 Investeringar

Kommunfullmäktige föreslås besluta om totalbudget för fyra nya fleråriga projekt som startar år 2026, enligt tabellen nedan, med totalt 42,3 miljoner kronor. För projekt som startar år 2027-2028 kommer beslut om totalbudget att fattas inför aktuellt budgetår.

Kommunfullmäktige beslutar därutöver om årligt ramanslag för år 2026 med övriga investeringar per nämnd, enligt tabellen.

Den totala investeringsbudgeten för år 2026 uppgår till 171,6 miljoner kronor exklusive exploateringsinvesteringar, varav 31,2 miljoner kronor avser skattefinansierad verksamhet.

Därutöver tillkommer 81,3 miljoner kronor i investeringar som genomförs inom exploateringsprojekt.

Mnkr	Total- budget, tidigare beslut	Total projekt- budget för beslut 2026	Komman- de budget- beslut planår 2027- 2028	Ackumu- lerat t o m 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelsen, övriga investeringar					-6,0	-3,3	-2,5	-2,7
Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnad								
Fleråriga projekt minst 5 miljoner								
Verksamhet 910 Fastighet								
1630 Omdaning kommunhus				-0,9				
1102 LSS-boende Dalvägen	-20,3			-27,1				
1103 LSS-boende Viby	-19,8			-21,5				
1130 Slottsskolan							-3,5	-45,0
1144 Gamla simhallen, steg 1	-6,3				-6,3			
1174 Västerängsskolan, matsal, kök				-5,4	-3,0			
1683 (Bibliotek och) Fridegårdstorg	-20,0			-1,3	-1,2	-17,4		
xxxx Omstrukturering Futurum		-18,3				-18,3		
xxxx Omklädningsrum Futurum		-7,2				-7,2		
xxxx Omklädningsrum Gröna Dalen			-7,2				-7,2	
xxxx Omvandling ishall till sporthall			-32,0				-2,0	-30,0
Verksamhet 24 Gator och vägar								
1332 Cpl Gransäter, Kraftleden*	-50,0			-1,0	-1,2			
1340 Kraftleden Trafiksäkerhet etapp 3, 4	-19,0							-19,0
1346 Bättre Buss i Bålsta	-62,5			-18,9	-13,8	-16,5	-4,1	
1346 Bättre Buss i Bålsta, medfinansiering stadsmiljöavtal	27,7			4,4	10,2	7,3	4,3	
Kraftleden Trafiksäkerhet, Etapp 1		-11,3				-1,3	-10,0	

Mnkr	Total- budget, tidigare beslut	Total projekt- budget för beslut 2026	Komman- de budget- beslut planår 2027- 2028	Ackumu- lerat t o m 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kraftleden Trafiksäkerhet, Etapp 1 medfinansiering stadsmiljöavtal		5,0					5,0	
Gång- och cykelväg Råbyleden		-16,0				-5,0	-11,0	
Gång- och cykelväg Råbyleden medfinansiering stadsmiljöavtal		5,5					5,5	
Övriga investeringar, teknik- och samhällsbyggnad					-79,8	-68,3	-91,3	-94,3
Summa samhällsbyggnad totalt	-120,3	-42,3	-39,2	-71,7	-136,1	-126,7	-114,3	-188,3
Socialnämnden, övriga investeringar					-0,2	-0,5		
Barn- och utbildningsnämnden, övriga investeringar						-12,0	-7,4	-7,3
Vård- och omsorgsnämnden, övriga investeringar					-4,5	-2,6	-2,4	-1,7
Summa skattefinansierad verksamhet	-120,3	-42,3	-39,2	-71,7	-158,8	-140,4	-126,5	-199,4
Taxefinansierat								
Övriga investeringar, VA					-31,0	-31,0	-24,3	-22,3
Taxefinansierat, avfall:								
Fleråriga projekt minst 5 miljoner								
1405 (P) Projekt o utbyggnad ÅVC	-19,7			-0,1			-19,6	
Övriga investeringar, Avfall					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Summa Avfall	-19,7			-0,1	-0,2	-0,2	-19,8	-0,2
Summa taxefinansierad verksamhet	-19,7			-0,1	-31,2	-31,2	-44,1	-22,5
TOTAL exkl exploatering	-140,0	-42,3	-39,2	-71,8	-190,0	-171,6	-170,6	-221,9
Exploateringsinvesteringar								
Skattefinansierat					-51,1	-59,9	-3,0	
Taxefinansierat					-71,8	-21,4		-6,0
Summa exploateringsinvesteringar					-122,9	-81,3	-3,0	-6,0
Finansiell leasing								
TOTALA INVESTERINGAR	-140,0			-71,8	-312,9	-252,9	-173,6	-227,9

Förutsättningarna för fem projekt som redan har en beslutad totalbudget har förändrats. För dessa projekt föreslås att beslut fattas att totalbudget dras tillbaka enligt nedan. Eventuella behov får aktualiseras i budgetprocess inför 2027.

- 1117 Driftlokaler 20,0 mnkr
- 1130 Slottskolan 30,0 mnkr, på grund av översyn totalbudgetbelopp
- 1132 Omdaning skolor 41,0 mnkr
- 1174 Västerängsskolan matsal kök 33,0 mnkr
- 1332 Cirkulationsplats Gransäter Kraftleden 50,0 mnkr, annan finansiering utreds.

14 Resultatbudget

mnkr	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	371,1	408,5	378,5	386,1	393,8
Verksamhetens kostnader	-1 791,3	-1 816,4	-1 858,9	-1 906,9	-1 978,2
Avskrivningar	-125,8	-134,8	-134,8	-134,8	-134,8
Verksamhetens nettokostnad	-1 546,0	-1 542,7	-1 615,2	-1 655,6	-1 719,2
Skatteintäkter	1 458,4	1 448,3	1 530,1	1 577,2	1 653,7
Generella statsbidrag och utjämning	203,1	196,6	188,1	185,9	191,6
Verksamhetens resultat	115,5	102,2	103,0	107,5	126,1
Finansiella intäkter	3,5	4,7	3,5	3,5	3,5
Finansiella kostnader	-82,2	-72,6	-71,8	-75,8	-80,5
Resultat efter finansiella poster/årets resultat	36,8	34,3	34,7	35,3	49,1

Prognos 2025 avser delårsrapport aug 2025.

15 Balansbudget

Balansbudget	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	3 488,8	3 606,9	3 645,8	3 738,9
Maskiner och inventarier	34,5	34,5	34,5	34,5
Finansiella anläggningstillgångar	16,0	16,0	16,0	16,0
Bidrag till statlig infrastruktur	19,8	19,8	19,8	19,8
Summa anläggningstillgångar	3 559,1	3 677,2	3 716,1	3 809,2
Omsättningstillgångar				
Förråd mm	0,5	0,5	0,5	0,5
Exploateringsfastigheter	6,1	6,1	6,1	6,1
Fordringar	172,1	172,1	172,1	172,1
Kassa och bank	-4,6	80,5	100,0	115,5
Summa omsättningstillgångar	174,1	259,2	278,7	294,2
SUMMA TILLGÅNGAR	3 733,2	3 936,5	3 994,8	4 103,4
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital	895,4	981,3	1 039,5	1 143,6
Varav årets resultat	34,3	85,8	58,3	104,1
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	861,1	895,4	981,3	1 039,5
AVSÄTTNINGAR				
Pensioner	264,2	264,2	264,2	264,2
Övriga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avsättningar	264,2	264,2	264,2	264,2
SKULDER				
Långfristig låneskuld	1 618,1	1 718,1	1 718,1	1 718,1
Långfristiga skulder	669,7	687,3	687,3	691,8
Kortfristiga skulder	285,7	285,7	285,7	285,7
Summa skulder	2 573,5	2 691,1	2 691,1	2 695,6
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 733,2	3 936,5	3 994,8	4 103,4

16 Finansiering och kassaflödesbudget

Kassaflödesbudget, mnkr	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Årets resultat	34,3	85,8	58,3	104,1
Justering för av- och nedskrivning	134,8	134,8	134,8	134,8
Justering för avsättningar	6,2	6,2	0,0	0,0
Justering ej likviditetspåverkande	-0,1	-3,9	0,1	
Ökning (+) /minskn (-) av periodiserade anslutningsavgifter	9,4	15,1	0,0	4,6
Ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar				
Ökning (-) /minskning (+) av förrådet och omsättningstillgångar		-12,8	5,1	1,7
Ökning (+) /minskn (-) av kortfristiga skulder				
Kassaflöde från löpande verksamhet	184,7	238,0	193,2	243,4
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-223,5	-252,9	-173,6	-227,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar				
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar				
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-223,5	-252,9	-173,6	-227,9
Nyupptagna lån		100,0	0,0	0,0
Amortering av låneskuld	-88,6			
Amortering av skulder för finansiell leasing				
Amortering av långfristig skuld				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-88,6	100,0	0,0	0,0
Förändring av likvida medel	-127,4	85,1	19,5	15,5

Finansieringsbehov

För år 2026 innebär investeringsramarna inklusive exploatering att investeringarna uppgår till 252,9 miljoner kronor. 238,0 miljoner kronor beräknas kunna finansieras med egna medel, vilket främst utgörs av årets resultat inklusive markförsäljningar inom exploatering samt avskrivningar.

Nyupplåningsbehovet för år 2026 beräknas till 100 miljoner kronor, vilket dels är avhängigt behovet av att öka likviditeten och därmed öka betalningsberedskapen. Behovet kan variera i tid beroende på om investeringar och exploateringar följer tidsplanen.

För hela perioden år 2026-2028 finns en plan på att investera 654,5 miljoner kronor. Om exploateringsverksamheten fortskrider enligt plan, innebär det att planerade investeringar kan finansieras utan att ytterligare upplåning sker, utöver de 100 miljoner kronor som nyupplånas år 2026. Tillkommer nya investeringar, kan upplåningsbehovet öka.

Låneskuld

Prognos för låneskuldens utveckling baserat på finansieringsbehovet ovan beräknas därmed vara oförändrat 1,7 miljarder kronor, räknat från början av år 2025 till slutet av år 2028.

Låneskuld prognos, mnkr	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Ingående	-1 706,7	-1 618,1	-1 718,1	-1 718,1
Upplåning 2025	88,6			
Upplåning 2026-2028		-100,0		
Summa låneskuld	-1 618,1	-1 718,1	-1 718,1	-1 718,1

Borgensåtagande

Borgensåtagande för Räddningstjänsten tjänsten Enköping-Håbos låneförpliktelser ökas från 4,62 till 7,1 miljoner kronor för år 2026 och för Håbohus låneförpliktelser är det oförändrat 1 240,0 miljoner kronor.

17 Exploateringsbudget

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. Där ingår också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA- anläggningar m m.

Kommunfullmäktige beslutar om budget för varje enskilt exploateringsprojekt och i tabellen redovisas den sammanlagda ekonomiska effekten.

Budget för de pågående projekten visar ett beräknat positivt kassaflöde/nettoexploatering på 141,6 miljoner kr för hela projekttiden. Det är främst Logistik Bålsta kvarter 2 som bidrar till detta. Den sammanlagda prognosen för projekten är att det totala kassaflöde/nettoexploateringen blir större, 173,6 miljoner kr. Detta förutsätter att planerade försäljningar sker i förväntad tid och i förväntad omfattning, men påverkas av marknadsläget.

Bålsta Centrum-projekten innehåller i dagsläget inga intäkter från kommande markförsäljningar eftersom de är osäkra både i tid och omfattning.

Överskott från exploatering ska användas till att finansiera kommunens investeringar för att minska lånebehovet enligt kommunens finansiella målsättning.

mnkr	Total budget	Total prognos	Utfall ackumulerat aug 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inkomster							
Försäljning av mark	523,3	571,8	286,9	43,4	51,0	24,3	56,7
Ersättning från företag	96,4	69,2	66,9	0,6	0,5		0,6
Gåva mottagna anläggningar	18,1	15,6			6,1		
Offentligt investeringsbidrag							
VA-anslutningsavgifter	100,8	112,5	63,4	9,4	14,9		4,6
Gåva mottagna VA-anläggningar	2,6	5,1			2,6		
Summa inkomster	741,2	774,2	417,3	53,4	75,1	24,3	61,8
Utgifter							
Förstudie, utredningar, övr kostnader	-16,7	-20,5	-9,9	-7,4	-1,4	-1,3	-1,1
Utgifter för kvartersmark	-84,6	-88,0	-73,1	-5,1	-5,1		-1,3
Anläggningar egen regi	-275,2	-254,3	-159,6	-52,2	-53,8	-3,0	
Anläggningar mottagna	-6,1	-15,6	0,0		-6,1		
VA-anläggningar egen regi	-202,4	-217,1	-199,3	-20,9	-18,8		-6,0
VA-anläggningar mottagna	-14,6	-5,1			-2,6		
Summa utgifter	-599,6	-600,6	-441,8	-85,6	-87,8	-4,3	-8,4
Nettoexploatering	141,6	173,6	-24,5	-32,2	-12,7	20,0	53,5
<i>varav VA-verksamhet</i>	<i>-113,6</i>	<i>-104,6</i>	<i>-135,9</i>	<i>-11,5</i>	<i>-3,9</i>		<i>-1,4</i>

Exploateringsverksamhetens påverkan på resultaträkningen

Exploateringsverksamheten beräknas bidra positivt till årets resultat under 2026-2028. År 2026 kan det påverka positivt med 51,1 miljoner kr, vilket främst utgörs av markförsäljningar i Logistik Bålsta kvarter 2.

Exploateringsprojekten är generellt osäkra i tid. Försäljningar kan ske senare vilket får effekt på årets resultat.

mnkr	Total budget	Total prognos	Utfall ackumulerat aug 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILL RESULTATRÄKNING							
Försäljning av mark	523,3	571,8	286,9	43,4	51,0	24,3	56,7
Ersättning från företag	96,4	69,2	66,9	0,6	0,5		0,6
Gåva mottagna anläggningar	18,1	15,6			6,1		
Verksamhetens intäkter, summa	637,8	656,6	353,9	44,0	57,6	24,3	57,3
Bokfört värde försäljning mark	-84,6	-88,0	-73,1	-5,1	-5,1		-1,3
Exploateringskostnader	-16,7	-20,5	-9,9	-7,4	-1,4	-1,3	-1,1
Verksamhetens kostnader, summa	-101,3	-108,5	-83,0	-12,5	-6,5	-1,3	-2,4
Årets resultat	536,5	548,1	270,9	31,5	51,1	23,0	54,9

17.1 Exploateringsbudget per projekt

För varje nytt exploateringsprojekt ska budget fastställas av kommunfullmäktige, senast i samband med antagande av detaljplan (i samband med extern exploatering) eller inför uppförande av anläggning (i samband med intern exploatering).

Kostnader och intäkter som avser exploateringsprojekt i tidiga skeden, innan budget är fastställd för projektet, får sammanlagt för dessa projekt uppgå till högst 5 miljoner kronor årligen.

Nedan redovisas kassaflöde/nettoexploatering per beslutat och pågående exploateringsprojekt.

Pågående projekt, tkr	Total budget	Total prognos	Ack utfall mars 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
9012 Logistik Bålsta kvarter 2	112,6	158,2	-7,9	-36,0	58,6	-3,1	-0,1
9013 Logistik Bålsta kv 3-4	43,8	25,1	16,6	9,4	-0,9		
9015 Logistik Bålsta kv 4-5	90,6	105,3	105,3	-0,1			
9055 Viby Äng etapp I+K	0,7	11,2	-0,3	-4,5	-66,2	23,3	33,7
9091 Bålsta C etapp 1	-20,9	-19,3	-14,2	-0,6	-5,1		
9092 Bålsta C steg 1 och 2	-106,7	-125,5	-125,3	-11,6			
9096 Bålsta C etapp 6	-12,5	-3,7	-3,7	-0,1			
9100 Tvåhusplanen	-2,9	5,9	8,6	-1,5	-1,4		
9130 Entré Lillsjön	11,3	14,9	-4,9	-0,1			19,8
9140 Dalängen	7,1	-14,1	-13,9	-0,8			
9150 Götenehus villor	1,8	1,5	1,5	0,0			
9190 Ekillå	16,6	16,3	14,6	14,9	2,0		
9240 Norra Draget		-0,1	-0,1	0,0			
Projekt i tidiga skeden		-2,1	-0,9	-1,2	0,3	-0,3	
Summa nettoexploatering	141,5	173,6	-24,6	-32,2	-12,7	19,9	53,4